

มาตรวัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู: การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ

นิพัทธ์ พิชญโยธิน¹, จิรภัทร รวีภัทรกุล²,

สัณณพัฒน์ งามเอก³, เบญจรัตน์ จงจำรัสพันธ์⁴

(วันรับบทความ: 24 มีนาคม 2565; วันแก้ไขบทความ: 20 มิถุนายน 2565; วันตอบรับบทความ: 18 มกราคม 2566)

บทคัดย่อ

นับตั้งแต่มีการเสนอแนวคิดและมาตรวัดการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดของ Baumrind (1971) ก็ได้มีนักวิจัยนำแนวคิดนี้ไปใช้อย่างแพร่หลาย ในปัจจุบันมีการนำเสนอรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากแนวคิดของ Baumrind อยู่เป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงมีวัตถุประสงค์ในการทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ เพื่อวิเคราะห์สังเคราะห์แนวคิดและมาตรวัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูฉบับภาษาอังกฤษ จำนวน 19 เรื่อง พบรูปแบบการเลี้ยงดูรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบมีตบวงกลม การอบรมเลี้ยงดูแบบเฮลิคอปเตอร์ การอบรมเลี้ยงดูอย่างใส่ใจ และการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบอื่น ๆ ที่อาจสะท้อนนัยทางวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ เมื่อพิจารณานิยามและข้อกระทงของมาตรวัดการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบต่าง ๆ พบว่า มีใจความของมาตรบางส่วนที่สอดคล้องใกล้เคียงกับมาตรวัดการอบรมเลี้ยงดูที่เสนอโดย Baumrind มีใจความของมาตรที่ต่อยอด เพิ่มรายละเอียดสถานการณ์การเลี้ยงดูให้มีความชัดเจนยิ่งขึ้น และมีใจความของมาตรที่แตกต่างไปจากมาตรที่มีอยู่เดิม ของ Baumrind เช่น การใช้สติการรู้เท่าทันอารมณ์เข้ามามีส่วนร่วมในการอบรมเลี้ยงดูอย่างใส่ใจ การปกป้องลูกไม่ให้ลูกได้พบเจอกับความยากลำบากและความผิดหวังในการอบรมเลี้ยงดูแบบเฮลิคอปเตอร์ เป็นต้น ผู้วิจัยคาดว่าการศึกษาวิเคราะห์สังเคราะห์ความรู้ที่ได้จากบทความที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูนี้ จะเป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนามาตรวัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ฉบับภาษาไทย ที่มีความเหมาะสมทางวัฒนธรรม และสะท้อนยุคสมัยปัจจุบันได้

คำสำคัญ: การอบรมเลี้ยงดู, การเป็นพ่อแม่, การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ, มาตรวัด

ประเภทของบทความ: บทความวิจัย

¹หัวหน้ากลุ่มวิจัยการเปลี่ยนผ่านของชีวิตและจิตวิทยาเกี่ยวกับเวลาและอาจารย์ในแขนงวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ผู้รับผิดชอบบทความ)

e-mail: nipat.p@chula.ac.th

²อาจารย์ในแขนงวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

³รองศาสตราจารย์ และอาจารย์ในแขนงวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

⁴นักวิจัยอิสระ

Measurements of Parenting Styles: A Systematic Review

Nipat Pichayayothin¹, Jirapattara Raveepatarakul²,

Sakkaphat T. Ngamake³, and Bencharatana Jongjumruspun⁴

(Received: March 24, 2022; Revised: June 20, 2022; Accepted: January 18, 2023)

Abstract

Since Baumrind (1971) proposed the construct of parenting styles, researchers have been studied the construct widely. Currently there were many other constructs of parenting styles other than the one proposed by Baumrind. The purpose of this study was to conduct a systematic review to synthesize and analyze different constructs and measurements related to parenting styles. From 19 articles pertaining to constructs and measures of parenting styles, we summarized different constructs and measures, i.e., multidimensional parenting, helicopter parenting, mindful parenting, and parenting styles with the integration of cultural contexts. Considering definitions and items of the parenting styles measurements, some measures showed content overlapping with the measurement proposed by Baumrind. Some measures contained items that added detailed of parenting situations making it clearer. Some other measures assessed different aspects of parenting styles compared to Baumrind's, e.g., using mindfulness to understand inner thoughts and feelings incorporation with parenting in mindful parenting, and protecting a child from adversity and disappointment in helicopter parenting. We expected to use the synthesized and analyzed knowledge gained from this systematic review pertaining to parenting styles to develop culturally appropriated and up-to-date Thai version of parenting style measure.

Keywords: Parenting styles, Parenting, Systematic Reviews, Measurement

Type of Article: Research Article

¹Head of Life Transitions and Psychology of Time Research Group, Lecturer in Developmental Psychology, The Faculty of Psychology, Chulalongkorn University (corresponding author)
e-mail: nipat.p@chula.ac.th

²Lecturer in Developmental Psychology, The Faculty of Psychology, Chulalongkorn University

³Associate Professor, Lecturer in Developmental Psychology, The Faculty of Psychology, Chulalongkorn University

⁴Independent researcher

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การอบรมเลี้ยงดูนั้นมีส่วนสำคัญอย่างมากต่อชีวิตของคนเรา มีอิทธิพลต่อคุณภาพชีวิตของบุคคลตั้งแต่ชีวิตแรกเริ่มที่อยู่ภายในครรภ์มารดา จนวัยทารก วัยเด็ก วัยรุ่น และมีอิทธิพลต่อเนื่องไปตลอดช่วงชีวิต พ่อแม่ผู้ปกครองแต่ละบุคคล มีแนวความคิด รูปแบบการดำเนินชีวิต วิธีการในการอบรมเลี้ยงดู และวิธีการจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กแตกต่างกันไป พ่อแม่ผู้ปกครองบางคนรู้วิธีการเล่นและพูดคุยกับเด็ก แต่บางคนก็ขาดความมั่นใจในการมีปฏิสัมพันธ์กับเด็ก บางคนแสดงออกถึงความรักความอบอุ่นที่มีต่อเด็ก แต่บางคนก็แสดงออกแบบห่างเหินไม่ใส่ใจ ใช้คำพูดที่รุนแรง และมีการลงโทษทางร่างกาย คุณภาพของความสัมพันธ์ของพ่อแม่ผู้ปกครองและเด็กเหล่านี้ บ่งชี้ถึงคุณภาพชีวิตและสุขภาวะของตัวเด็ก และยังมีอิทธิพลต่อเนื่องไปถึงวัยผู้ใหญ่ (Bolghan-Abadi, Kimiaee, & Amir, 2011)

ในยุคแรกเริ่ม นักวิจัยที่นำเสนอแนวคิดและงานวิจัยเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูคือ Baumrind (1965, 1971) และได้พัฒนามาตรการอบรมเลี้ยงดูที่สอดคล้องกับแนวคิดที่นำเสนอ Baumrind (1965) ได้เริ่มต้นศึกษากระบวนการทางสังคมโดยเฉพาะการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อเด็ก ในสถาบันการศึกษาและวิจัย Harold E. Jones Child Study Center เก็บข้อมูลโดยการสังเกตพฤติกรรมทั้งที่โรงเรียน บ้าน และในห้องทดลองของเด็กก่อนวัยเรียนจำนวนทั้งหมด 110 คน พบว่า เด็กแสดงพฤติกรรมที่แตกต่างกัน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มที่มีคะแนนสูงในพฤติกรรมที่แตกต่างกัน คือ (1) กลุ่มรักษาสีหิตตัวเอง ใ่วางใจผู้อื่น ควบคุมตน ร่าเริง และเข้าร่วมกลุ่ม (2) กลุ่มไม่ปรับตัว แยกตัว และไม่ใ่วางใจผู้อื่น และ (3) กลุ่มควบคุมตนเองไม่ค่อยได้หรือมักไม่ค่อยเชื่อใจผู้อื่น และไม่สนใจสิ่งแปลกใหม่ จากนั้น ได้สัมภาษณ์และสังเกตพฤติกรรมพ่อแม่ ผู้วิจัยสามารถประเมินการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่กับลูก 4 ด้าน คือ (1) การกำหนดกรอบพฤติกรรมที่ชัดเจน (parental control) (2) การแสดงความคาดหวังที่สอดคล้องกับวุฒิภาวะของเด็ก (parental maturity) (3) การสื่อสารระหว่างพ่อแม่และเด็ก (parent-child communication) และ (4) การเลี้ยงดูที่ให้ความรักและความอบอุ่น ผู้วิจัยจึงเสนอพฤติกรรมของพ่อแม่ในการอบรมเลี้ยงดูบุตรออกเป็น 2 มิติ กว้าง ๆ คือ (1) การยอมรับและตอบสนองความรู้สึกเด็ก (responsive/warm) ในระดับตั้งแต่ยอมรับและตอบสนองต่อเด็กอย่างเหมาะสม ไปจนถึงระดับที่ไม่ยอมรับและไม่ตอบสนองความต้องการของเด็ก (2) การควบคุมหรือการกำหนดความคาดหวังจากพ่อแม่ (control/demand) ในระดับตั้งแต่มีการควบคุม ไปจนถึงระดับที่ไม่ควบคุมเลย

Baumrind (1971) ได้เสนอรูปแบบการเลี้ยงดูของพ่อแม่ไว้ทั้งหมด 3 รูปแบบ คือ (1) การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (authoritative) พ่อแม่จะมีวิธีอบรมเลี้ยงดูที่สอดคล้องเหมาะสมตามพัฒนาการของลูก ให้อิสระแก่ลูกในสิ่งที่สมควรพร้อมทั้งให้ความรักและการดูแลแก่ลูก มีความเป็นประชาธิปไตย มีเหตุผล สร้างข้อตกลงทั้ง 2 ฝ่าย อาจจะมีกฎข้อบังคับ หรือลงโทษบางอย่างเพื่อความเหมาะสมในการปฏิบัติตัวของลูก (2) การเลี้ยงดูแบบควบคุม (authoritarian) พ่อแม่จะอบรมเลี้ยงดูลูกอย่างเข้มงวดใช้อำนาจบังคับ อีกทั้งยังไม่รับฟังความคิดเห็นใด ๆ คำพูดและพฤติกรรมของพ่อแม่คือความถูกต้อง และจะมีการลงโทษเมื่อเด็กทำผิดหรือไม่ได้ตั้งใจพ่อแม่ และ (3) การเลี้ยงดูแบบตามใจ (permissive) พ่อแม่จะเลี้ยงลูกอย่างตามใจ ให้อิสระลูกอย่างเต็มที่โดยไม่มีข้อตกลงร่วมกัน จึงทำให้สามารถพูดคุยกับลูกได้ แต่ไม่อาจกำกับพฤติกรรมของลูกได้ และมักจะไม่มี การลงโทษลูกแม้ว่าลูกจะทำพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม ต่อมา Maccoby and Martin

(1983) ได้เสนอรูปแบบการเลี้ยงดูเพิ่มเติม เป็นรูปแบบที่ 4 คือการเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง (uninvolved) พ่อแม่จะไม่สนใจลูก หรือดูแลเอาใจใส่ลูกน้อยมาก

การที่พ่อแม่มีวิธีการเลี้ยงดูที่แตกต่างกันจะส่งผลถึงพฤติกรรมและสภาพจิตใจของเด็ก อาทิ แม่ที่เลี้ยงดูลูกแบบควบคุม ใช้การลงโทษเป็นหลัก อาจจะทำให้เด็กมีการเก็บกดอารมณ์และความรู้สึก (internalizing symptoms) หรือเด็กอาจจะมีอาการขาดการควบคุมตนเอง (externalizing symptoms) ซึ่งทั้ง 2 สิ่งนี้เป็นพฤติกรรมที่เป็นปัญหาของเด็กทั้งสิ้น หรือแม่ที่เลี้ยงดูลูกแบบตามใจ อาจทำให้เด็กเป็นคนที่ขาดการควบคุมตนเอง ทำลายสิ่งของ หรือตะโกนเมื่อไม่พอใจ (Alizadeh, Talib, Abdullah, & Mansor, 2011) นอกจากนี้ วัยรุ่นที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ จะมีสุขภาพจิตที่ดี ส่วนวัยรุ่นที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบตามใจมักจะมีคุณภาพชีวิตที่ดี และวัยรุ่นที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบควบคุมมักจะรายงานว่าตนเองนั้นมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี (Bolghan-Abadi et al., 2011)

ปัจจุบันมีงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติที่อ้างอิงรูปแบบการเลี้ยงดูตามแนวคิดของ Baumrind นี้ในฐานข้อมูล Scopus ถึง 2,561 ฉบับ และมีงานเขียนในรูปแบบต่าง ๆ ที่อ้างอิงแนวคิดนี้ในฐานข้อมูล Google Scholar ถึง 10,557 ฉบับ ซึ่งแนวคิดนี้ได้ถูกนำมาพัฒนาเพิ่มเติมเป็นมาตรวัดโดย Maccoby and Martin (1983) ในปี พ.ศ. 2547 มาตรวัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่ถูกพัฒนาขึ้นในฉบับภาษาไทยโดย Wongkongdej (2004) ถือเป็นมาตรวัดฉบับภาษาไทยที่ใช้ในการศึกษา ค้นคว้า วิจัย เป็นระยะเวลานานจนถึงปัจจุบัน แม้แต่ในงานวิจัยไทยที่ศึกษาในเรื่องรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู ในปี พ.ศ. 2564 ก็ยังอ้างอิงรูปแบบการเลี้ยงดูตามแนวคิดของ Baumrind (cited in Charoenjit & Ngernlangtawe, 2021) มีงานวิจัยไทยอยู่จำนวนหนึ่งที่ศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูอื่น ที่นอกเหนือจากแนวคิดของ Baumrind เช่น Jatukannyaprateep, Suraseth, and Wintachai (2015) ที่ศึกษารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูตามแนวคิดของ Schaefer แต่ยังไม่มียงานวิจัยไทยที่รวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบต่าง ๆ และศึกษาเชิงประจักษ์ถึงรูปแบบการเลี้ยงดูที่สะท้อนบริบทสังคมไทย ในขณะที่ในต่างประเทศก็มีการพัฒนามาตรวัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูอยู่เป็นจำนวนมาก ทั้งที่เป็นในรูปแบบของการประเมินทักษะ การประเมินความเชื่อ การประเมินกลวิธีจัดการกับปัญหาหรือการประเมินการตอบสนองต่อความเครียดที่เกิดขึ้นจากรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู เป็นต้น (Hurley, Huscroft-D'Angelo, Trout, Griffith, & Epstein, 2014) นอกจากนี้ ยังมีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูหลากหลายรูปแบบที่ถูกพัฒนาขึ้นในภายหลัง ตัวอย่างเช่น รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเฮลิคอปเตอร์ (Helicopter parenting;) (LeMoyné & Buchana, 2011) รวมไปถึงการประยุกต์ตัวแปรหรือทักษะเพิ่มเติมเข้ามาในรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู เช่น การมีสติ (mindfulness) (McCaffrey, Reitman, & Black, 2017) ด้วยงานวิจัยและการประเมินการอบรมเลี้ยงดูที่มีอยู่หลากหลายในปัจจุบัน การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบนี้จะช่วยให้ผู้ที่สนใจศึกษาในประเด็นนี้ได้ข้อมูลงานวิจัยที่สำคัญเกี่ยวกับการวัดและการประเมินการอบรมเลี้ยงดู เพื่อเป็นประโยชน์ในการวิจัยในประเด็นนี้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์และสังเคราะห์คำจำกัดความ องค์ประกอบ และข้อกระทงของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบต่าง ๆ จากงานวิจัยที่ผ่านมา เพื่อนำมาประยุกต์ใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนามาตรวัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่สอดคล้องกับบริบทสังคมไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษาเรื่องมาตรการเลี้ยงดูของพ่อแม่ซึ่งใช้การทบทวนวรรณกรรมอย่างเป็นระบบ (systematic review) โดยมีระเบียบวิธีการวิจัยดังนี้

1. ขั้นตอนการสืบค้นข้อมูลและคำที่ใช้ในการสืบค้นข้อมูล คณะผู้วิจัยค้นหาข้อมูลบน “Google Scholar” โดยไม่ได้ระบุปีในการค้นหา เนื่องจาก คณะผู้วิจัยต้องการศึกษามาตรฐานการเลี้ยงดูของพ่อแม่ทั้งหมด และต้องการสืบค้นเพื่อให้ทราบถึงกลุ่มผู้วิจัยที่ริเริ่มพัฒนาแนวคิดและมาตรการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบต่าง ๆ โดยคำที่ใช้ในการสืบค้นนั้น จะแบ่งเป็น 2 ช่วงคือ ในช่วงแรกคณะผู้วิจัยใช้คำกว้าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนามาตรฐานการเลี้ยงดูทั้งหมด 10 คำ ได้แก่ Parenting Styles, Parenting, Parenting Behaviors, Meta-analysis, Validity, Reliability, Scale, Questionnaire, Test, Assessment ในช่วงที่ 2 คณะผู้วิจัยจึงใช้คำที่เป็นลักษณะการเลี้ยงดูของพ่อแม่ที่ค้นหามาจากช่วงที่ 1 ซึ่งเป็นคำเฉพาะเจาะจงที่เป็นลักษณะการเลี้ยงดูของพ่อแม่ทั้งหมด 7 คำ ได้แก่ Helicopter Parenting, Overprotecting, Mindful parenting, Dimensions of parenting, Snowplow parenting, Tiger moms, และ Tiger Parenting

2. ขั้นตอนการคัดเลือกงานวิจัย การคัดเลือกงานวิจัยจะใช้ผู้วิจัย 2 คนในการคัดเลือกงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยคนที่ 1 จะคัดเลือกงานวิจัยโดยมีเกณฑ์ดังต่อไปนี้

2.1 เป็นงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนามาตรฐานการเลี้ยงดูของพ่อแม่

2.2 เป็นงานวิจัยที่อธิบาย/ให้นิยาม รูปแบบการเลี้ยงดูของพ่อแม่ หลังจากที่ได้คัดเลือกงานวิจัยแล้ว ผู้วิจัยคนที่ 2 จะทำหน้าที่คัดกรองงานวิจัยอีกครั้งหากมีประเด็นใด ที่นักวิจัยทั้ง 2 เห็นไม่ตรงกัน ได้มีการประชุมกันเพื่อหาข้อสรุป โดยมีงานวิจัยที่ผ่านการคัดเข้าทั้งหมด 19 ชิ้น ซึ่งเป็นงานวิจัยจากต่างประเทศทั้งสิ้น มีผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในปี 2007 ไปจนถึงงานวิจัยล่าสุดในปี 2020 โดยมีงานวิจัย จำนวนถึง 5 ฉบับที่ตีพิมพ์ในปี 2017 งานวิจัยเหล่านี้ล้วนได้รับการอ้างอิงถึงอย่างต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน ดังแสดง ในตาราง 1

ตาราง 1

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบต่าง ๆ แบ่งเป็นหมวดหมู่ของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

ผู้วิจัย	วัตถุประสงค์ในการวิจัย	กลุ่มตัวอย่าง
การอบรมเลี้ยงดูแบบมีติบวกลบ		
1. Parent and Forehand (2017)	พัฒนามาตรฐานการเลี้ยงดูลูกฉบับใหม่	ผู้ปกครอง (N = 1,970)
2. Flamm and Grolnick (2013)	ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ทางลบ รูปแบบการเลี้ยงดูแบบการมีแบบแผน ต้นทุนทางด้านจิตใจ (adolescent psychological resources) และการปรับตัวและอารมณ์ของวัยรุ่น	วัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และผู้ปกครองของวัยรุ่นในสหรัฐอเมริกา (N = 103)

ตาราง 1 (ต่อ)

ผู้วิจัย	วัตถุประสงค์ในการวิจัย	กลุ่มตัวอย่าง
3. Rudolph and Zimmer-Gembeck (2014)	ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเลี้ยงดู ความซึมเศร้า ความวิตกกังวล และอารมณ์ที่อ่อนไหวง่าย	วัยรุ่นตอนต้นในออสเตรเลีย (N = 649)
การอบรมเลี้ยงดูแบบเฮลิคอปเตอร์		
4. LeMoyne and Buchanan (2011)	ศึกษาผลของการอบรมเลี้ยงดูแบบ Helicopter	นักศึกษาในสหรัฐอเมริกา (N= 317)
5. Bradley-Geist and Olson-Buchanan (2014)	ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบ Helicopter กับประสบการณ์ในรั้วมหาวิทยาลัยและการรับมือสถานการณ์ในการทำงานในอนาคต	นักศึกษาในสหรัฐอเมริกา (N= 482)
6. Odenweller, Booth-Butterfield, and Weber (2014)	ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบ-Helicopter กับปัญหาของเด็กกิลเลนเนียล (Millennials) ในประเด็นส่วนบุคคลและความสัมพันธ์	กลุ่มตัวอย่างอายุ 18-25 ปี (N= 268) ในสหรัฐอเมริกา
7. Padilla-Walker and Nelson (2012)	ศึกษาพฤติกรรมของพ่อแม่ที่เลี้ยงลูกแบบ Helicopter	นักศึกษาจาก 4 มหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา (N= 438)
8. Schiffrin et al. (2014)	ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบ Helicopter กับสุขภาวะ	นักศึกษาในสหรัฐอเมริกา (N = 297)
9. Schiffrin et al. (2019)	ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูแบบ Helicopter กับระบบความคิด (mindset)	กลุ่มตัวอย่างอายุ 18-25 ปี นักศึกษา (N = 275)
การอบรมเลี้ยงดูอย่างใส่ใจ		
10. Duncan (2007)	ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดูอย่างใส่ใจ กับพฤติกรรมของวัยรุ่น	ผู้ปกครองและลูกที่เป็นวัยรุ่น (N= 753)
11. De Bruin et al. (2014)	เพื่อพัฒนามาตร mindful parenting ให้เป็นภาษา Dutch	แม่ของกลุ่มวัยรุ่นในเนเธอร์แลนด์ (N= 199)

ผู้วิจัย	วัตถุประสงค์ในการวิจัย	กลุ่มตัวอย่าง
12. McCaffrey et al. (2017)	เพื่อพัฒนามาตร mindful parenting สำหรับผู้ปกครองที่มีลูกอายุ 2-16 ปี	ผู้ปกครองที่มีลูกอายุ 2-16 ปี สหรัฐอเมริกา นักศึกษา (N = 203)

ตาราง 1 (ต่อ)

ผู้วิจัย	วัตถุประสงค์ในการวิจัย	กลุ่มตัวอย่าง
13. Moreira, Gouveia, and Canavarro (2018)	ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง การอบรมเลี้ยงดู อย่างใส่ใจกับสุขภาวะของเด็กวัยรุ่น โดยมี ความผูกพันระหว่างพ่อแม่และเด็ก การมีสติ ของวัยรุ่น และการเมตตาตนเองของวัยรุ่นเป็น ตัวแปรส่งผ่าน	พ่อแม่และวัยรุ่นในโปรตุเกส (N = 563 คู่)
14. Duncan, Coatsworth, and Greenberg (2009)	ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอบรมเลี้ยงดู อย่างใส่ใจกับ ปฏิสัมพันธ์ของแม่และลูก	แม่และลูกในสหรัฐ (N = 804 ครอบครัว)
การอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบอื่น ๆ ที่อาจสะท้อนนัยทางวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่		
15. Liss, Schiffrin, Mackintosh, Miles-McLean, and Erchull (2013)	พัฒนามาตรแนวความคิดการอบรมเลี้ยงดูแบบ เข้มข้น (intensive parenting) โดยมีลูกเป็น ศูนย์กลางที่พ่อแม่ทุ่มเทเงินและเวลา เพื่อจัด กิจกรรมต่าง ๆ ให้กับลูกอย่างเต็มที่	แม่ในหลาย ๆ ประเทศ โดยส่วนใหญ่อยู่ใน สหรัฐอเมริกา (N = 595)
16. Bendixsen and Danielsen (2019)	เสนอรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบมีส่วนร่วม (inclusive parenting) โดยมีลักษณะที่ ใกล้เคียงกับแบบเข้มข้น โดยเพิ่มเติมปัจจัย เรื่องการมีอิทธิพลซึ่งกันของคนในสังคม เป็น การสร้างความผูกพันในสังคม การใส่ใจเด็ก ๆ ในพื้นที่ใกล้เคียง และการมีส่วนร่วมในพื้นที่ที่มีความหลากหลาย	ผู้ปกครองในนอร์เวย์ (กลุ่มชน ชั้นกลางและกลุ่มทำงาน ที่เป็น คนสัญชาตินอร์เวย์และ แรงงานข้ามชาติ) (N = 42)
17. Davis and Cashdan (2020)	เสนอการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยให้เรียนรู้ (free-range parenting; FRP) โดยเน้นในเรื่องการให้อิสระกับลูก โดยสนับสนุนให้เด็ก พึ่งพาตนเอง มีอิสระในการแก้ปัญหาและ เรียนรู้ด้วยตนเองโดยที่ไม่มีผู้ปกครองคอยชี้นำ โดยพิจารณาพัฒนาการตามวัยของเด็ก และ ตามหลักเหตุผล	ผู้ปกครอง (N = 35) และเด็ก (N = 83) ชาว Tsimane ในประเทศโบลิเวีย

ผู้วิจัย	วัตถุประสงค์ในการวิจัย	กลุ่มตัวอย่าง
18. Kim (2013)	เสนอการอบรมเลี้ยงดูแบบเสือ (tiger parenting) ผู้ปกครองจะให้ความรักความอบอุ่นกับลูก มีเหตุผล มีความประชาธิปไตย แต่ก็มี การควบคุมลูกของตน การใช้วิธีการลงโทษ และการทำให้รู้สึกผิดต่อครอบครัว	ผู้ปกครองที่เป็นชาวจีน-อเมริกัน (ไม่ได้ศึกษาเชิงประจักษ์)
19. Rahmawati (2016)	เสนอการอบรมเลี้ยงดูแบบองค์รวม (holistic parenting) รูปแบบที่นำเทคนิคการอบรมเลี้ยงดูมาผสมผสานเข้ากับคำสอนของศาสนา	วัยรุ่นที่ศึกษาอยู่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในจาการ์ตา อินโดนีเซีย (N = 723)

ผลการศึกษา

การวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาจากการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู

จากการสกัดความรู้ วิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหาที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมจากบทความทั้ง 19 ฉบับ ดังที่ระบุข้างต้น ผู้วิจัยได้แบ่งหมวดหมู่ของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเป็น 4 กลุ่มแนวคิดหลัก ได้แก่ (1) การอบรมเลี้ยงดูแบบมิตินวกลบ (2) การอบรมเลี้ยงดูแบบเฮลิคอปเตอร์ (helicopter parenting) (3) การอบรมเลี้ยงดูอย่างใส่ใจ (mindful parenting) และ (4) การอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบอื่น ๆ ที่อาจสะท้อนนัยทางวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

การอบรมเลี้ยงดูแบบมิตินวกลบ Schaefer (1959) เสนอแนวทางการศึกษาเกี่ยวกับการอบรมเลี้ยงดู โดยแบ่งออกเป็น 3 มิติ ที่มีคุณลักษณะที่แตกต่างกันแบบมิตินวกลบ คือ มิติคู่ที่ 1 การให้ความอบอุ่น และการปฏิเสธ (warmth and rejection) การให้ความอบอุ่น คือ การที่พ่อแม่แสดงความรัก ดูแลเอาใจใส่ และคอยช่วยสนับสนุนด้านจิตใจ ถือเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดของการเลี้ยงดูของพ่อแม่ในภาพรวม ส่วนการปฏิเสธ คือ การที่พ่อแม่รู้สึกไม่ชอบ ไม่เป็นมิตร และชอบจับผิด มิติคู่ที่ 2 การมีแบบแผน และความวุ่นวายไร้ระเบียบ (structure and chaos) การมีแบบแผน คือ การควบคุมพฤติกรรมหรือกำหนดเส้นทางที่มีความชัดเจนและเหมาะสม เช่น ความคาดหวัง กฎระเบียบต่าง ๆ เป็นต้น ส่วนความวุ่นวายไร้ระเบียบ คือ การควบคุมพฤติกรรมหรือกำหนดเส้นทางที่ไม่ชัดเจน เอาแน่เอานอนไม่ได้ ทำตามใจของพ่อแม่เอง และไม่สามารถเป็นที่พึ่งพาได้ มิติคู่ที่ 3 คือ การให้อิสระ และการบีบบังคับ (autonomy support and coercion) การให้อิสระ คือ การให้อิสระในการแสดงออกทางความคิดและการกระทำต่าง ๆ สนับสนุนให้คิดแก้ปัญหาต่าง ๆ ให้คุณค่ากับความคิดของเด็ก และให้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ส่วนการบีบบังคับ คือ การควบคุมที่มากเกินไป เผด็จการ มีข้อบังคับที่เข้มงวด และกดดัน เพื่อให้ลูกเชื่อฟังตนเอง จากงานวิจัยพบว่า การเลี้ยงดูแบบมิตินวกลบตามแนวคิดการอบรมเลี้ยงดูกลุ่มนี้ มีแนวโน้มสัมพันธ์กับการที่เด็ก ๆ รายงานอารมณ์ทางลบต่ำ และ ไม่ค่อยแสดงพฤติกรรมที่มีปัญหา และในทางตรงกันข้าม การเลี้ยงดูแบบมิตินวกลบ ก็จะมีแนวโน้มทำให้ลูกมีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา เช่น มีการเก็บกด พฤติกรรมการปฏิเสธสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และพฤติกรรม

ถอนตัวออกจากสิ่งที่มาคุกคาม เป็นต้น (Flamm & Grolnick, 2013; Parent & Forehand, 2017; Rudolph & Zimmer-Gembeck, 2014)

การอบรมเลี้ยงดูแบบเฮลิคอปเตอร์ (helicopter parenting) การอบรมเลี้ยงดูแบบเฮลิคอปเตอร์ หมายถึง พ่อแม่ที่เข้ามาควบคุมหรือแทรกแซงวิถีชีวิตของลูก ๆ อย่างไม่เหมาะสมหรือมากเกินไป อาทิ ควบคุมทิศทางการดำเนินชีวิตลูก บอกวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ โดยไม่เปิดโอกาสให้ลูกได้ลองผิดลองถูกด้วยตนเอง (Odenweller et al., 2014; Padilla-Walker & Nelson, 2012; Schiffrin et al., 2019) พบว่า พ่อแม่ที่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบเฮลิคอปเตอร์ มักจะเป็นบุคคลที่มีการศึกษาดี มีรายได้ดี ซึ่งวัตถุประสงค์ที่พ่อแม่มีการอบรมเลี้ยงดูแบบเฮลิคอปเตอร์ คือ อยากให้ลูกของเขาประสบความสำเร็จในชีวิต (Segrin, Wosidlo, Givertz, Bauer, & Taylor, 2012) แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบเฮลิคอปเตอร์นั้นมักจะส่งผลเสียต่อเด็กมากกว่าผลดี เช่น อาจส่งผลเสียกับตัวลูกในด้านของพัฒนาการ อิสระทางความคิด การแสดงความเป็นตนเอง และมีแรงจูงใจต่ำเมื่อลูกเข้าสู่ช่วงของการเป็นผู้ใหญ่ (Schiffrin et al., 2019) นอกจากนี้ยังพบว่า ลูกที่พ่อแม่อบรมเลี้ยงดูแบบเฮลิคอปเตอร์ประเมินสุขภาวะต่ำ มีคะแนนวิตกกังวลและซึมเศร้าสูง (LeMoyne & Buchanan, 2011; Schiffrin et al., 2014)

การอบรมเลี้ยงดูอย่างใส่ใจ (mindful parenting) การอบรมเลี้ยงดูอย่างใส่ใจ หมายถึง พ่อแม่ที่เลี้ยงลูกด้วยสติ ซึ่งมีรากฐานมาจากการมีสติ (mindfulness) โดย Duncan (2007) เป็นบุคคลแรก ๆ ที่ให้ความสนใจในเรื่องการอบรมเลี้ยงดูอย่างใส่ใจ และได้ให้ความหมายไว้ว่า เป็นการเลี้ยงลูกที่พ่อแม่จะรับรู้ทั้งอารมณ์ ความคิดของตนเอง พยายามเข้าใจใส่ใจ ไม่ตัดสินความคิดและความรู้สึกของลูก โดยการที่พ่อแม่อบรมเลี้ยงดูอย่างใส่ใจก็มีแนวโน้มที่จะช่วยทำให้พ่อแม่มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่ดีมากขึ้น เช่น พ่อแม่มีแนวโน้มที่จะลดปฏิกิริยาที่ไม่พึงประสงค์ของพ่อแม่ เพิ่มความอดทน ความยืดหยุ่น และการตอบสนองอย่างเหมาะสม และลดการลงโทษของพ่อแม่ที่เกิดมาจากอารมณ์ทางลบด้วย (Duncan et al., 2009; McCaffrey et al., 2017) นอกจากนี้ การอบรมเลี้ยงดูอย่างใส่ใจ มีแนวโน้มที่จะช่วยทำให้พ่อแม่ สังเกตและมองเห็นพฤติกรรมหรือสิ่งที่ลูกอยากจะทำสื่อสารได้ดีมากขึ้น (Duncan et al., 2009) และสุดท้ายการอบรมเลี้ยงดูอย่างใส่ใจของพ่อแม่มีผลทางบวกแก่เด็ก เช่น มีแนวโน้มที่จะช่วยทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และลูกดีขึ้น ช่วยทำให้เด็กมีสุขภาวะที่ดี (McCaffrey et al., 2017; Moreira et al., 2018) และพ่อแม่ผู้ปกครองที่อบรมเลี้ยงดูด้วยวิธีนี้ก็มีความสุขที่ดีด้วย (De Bruin et al., 2014)

การอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบอื่น ๆ ที่อาจสะท้อนนัยทางวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ นักวิจัยเริ่มนำเอาคุณลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรมเข้ามามีส่วนอธิบายการอบรมเลี้ยงดู โดยแต่ละวัฒนธรรมจะมีความแตกต่างกันไปตามบริบท ความเชื่อ หรือวัฒนธรรมในแต่ละพื้นที่ ได้แก่ ในวัฒนธรรมอเมริกัน Liss et al. (2013) เสนอการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มข้น (intensive parenting) โดยพ่อแม่ผู้ปกครองจะเห็นการเลี้ยงลูกเป็นเรื่องสำคัญ เป็นหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบ โดยมีลูกเป็นศูนย์กลาง เป็นการอบรมเลี้ยงดูที่ลงทุนทั้งเงินและเวลาเพื่อจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับลูก ต่อมา Bendixsen and Danielsen (2019) ได้เสนอการอบรมเลี้ยงดูแบบมีส่วนร่วม (inclusive parenting) ของผู้คนในประเทศนอร์เวย์ ต่อยกออกจากแนวคิดการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มข้น โดยเพิ่มปัจจัยการมีส่วนร่วมในสังคม รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์ในสังคม

ที่สอนให้เด็กรู้จักและยอมรับความแตกต่างของคนในสังคม การอบรมเลี้ยงดูโดยผสมผสานวัฒนธรรมรูปแบบต่อมาได้ต่อยอดจากแนวคิดการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มข้นเช่นกัน แต่เพิ่มคุณลักษณะของความเป็นอิสระ คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยให้เรียนรู้ (free-range parenting) ของชาวไซแมน (Tsimane) ซึ่งเป็นชาวพื้นเมืองในประเทศโบลิเวีย โดยรูปแบบนี้เน้นในเรื่องการให้อิสระกับลูก ให้เด็กได้พึ่งพาตนเอง มีอิสระในการแก้ปัญหาและเรียนรู้ด้วยตนเองโดยที่ไม่มีผู้ปกครองคอยชี้นำ ซึ่งการปล่อยให้เด็กได้ทำกิจกรรมด้วยตนเองเป็นไปตามดุลยพินิจของผู้ปกครองว่ากิจกรรมนั้นสอดคล้องกับพัฒนาการตามวัยของเด็ก และเป็นไปอย่างสมเหตุสมผล เช่น การเดินทางกลับไปโรงเรียนด้วยตนเอง การเล่นที่สนามเด็กเล่นโดยไม่มีผู้ปกครอง (Davis & Cashdan, 2020) การอบรมเลี้ยงดูสองรูปแบบสุดท้ายจะมีคุณลักษณะที่สะท้อนวัฒนธรรมเอเชีย คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบเสือ (tiger parenting) ที่เริ่มกล่าวถึงในพ่อแม่ชาวจีน-อเมริกัน แต่ยังไม่มีการศึกษาวิจัยเชิงประจักษ์ การอบรมเลี้ยงดูในลักษณะนี้ คือ ผู้ปกครองจะให้ความรักความอบอุ่นกับลูก มีเหตุผล มีความประชาธิปไตย แต่ก็มี การควบคุมลูกของตน ใช้วิธีการลงโทษ และทำให้เด็กรู้สึกผิดในการกระทำของตน (Kim, 2013) และการอบรมเลี้ยงดูที่แสดงถึงวัฒนธรรมอินโดนีเซีย คือ การอบรมเลี้ยงดูแบบองค์รวม (holistic parenting) ที่นำเทคนิคการอบรมเลี้ยงดูมาผสมผสานเข้ากับคำสอนของศาสนา (Rahmawati, 2016)

การวิเคราะห์และสังเคราะห์สาระจากข้อกระทงของรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบต่าง ๆ จากงานวิจัยที่ผ่านมา

เนื่องจากงานวิจัยที่ผ่านมา มีการนำเสนอรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบต่าง ๆ หลากหลายรูปแบบมาตรวจวัดการอบรมเลี้ยงดูที่สะท้อนการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบต่าง ๆ ก็มีเป็นจำนวนมากตามไปด้วย เพื่อเป็นประโยชน์ในการทำความเข้าใจมาตรวัดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูต่าง ๆ ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ผู้วิจัยได้พิจารณาข้อกระทงจากมาตรวัดต่าง ๆ ได้แก่ มาตรวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบเฮลิคอปเตอร์ไว้ทั้งหมด 5 ฉบับ ได้แก่ Helicopter and Autonomy Supportive Parenting Scale (HASPS) ของ Schiffrin et al. (2014), Helicopter Parenting Instrument (HPI) ของ Odenweller et al. (2014), Helicopter Parenting (HP) ของ Padilla-Walker and Nelson (2012), Helicopter Parenting Scale (HPS) ของ LeMoyne and Buchanan (2011), และ Over-Parenting Scale (OPS) ของ Bradley-Geist and Olson-Buchanan (2014) และมาตรวัดการอบรมเลี้ยงดูอย่างใส่ใจ (mindful parenting) ทั้งหมด 3 ฉบับ ได้แก่ Mindfulness In Parenting Questionnaire (MIPQ) ของ McCaffrey et al. (2017), Interpersonal Mindfulness in Parenting Scale (IM-P) ของ Bruin et al. (2014) และ Interpersonal mindfulness in parenting (IEM-P) ของ Duncan (2007) การอบรมเลี้ยงดูแบบมิติบวก เป็นมาตรวัดที่มาจากงานวิจัยของ Skinner et al. (2005) มีทั้งหมด 6 มาตรวัดย่อย ได้แก่ มิติทางบวกการให้ความอบอุ่น มิติการมีแบบแผน และมิติการให้อิสระ มิติทางลบ ได้แก่ มิติการปฏิเสธ มิติความวุ่นวายไร้ระเบียบ และมิติการบีบบังคับ และมาตรวัดการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มข้น ที่สะท้อนวัฒนธรรมอเมริกันของ Liss et al. (2013)

จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อกระทงจากมาตรวัดการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบต่าง ๆ พบว่า มาตรวัดการอบรมเลี้ยงดูต่าง ๆ มีเนื้อหาในข้อกระทงส่วนหนึ่งที่ใกล้เคียงสอดคล้องกับมาตรวัดรูปแบบการเลี้ยงดู 4 รูปแบบ ได้แก่

แบบเอาใจใส่ (authoritative parenting) แบบควบคุม (authoritarian parenting) แบบตามใจ (permissive parenting) และแบบทอดทิ้ง (uninvolved parenting) ที่เสนอโดย Baumrind ดังนี้

1. มาตรการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ (authoritative parenting) และมาตรการรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูอื่น ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับข้อกระทงในมาตรการอบรมเลี้ยงดูแบบเฮลิคอปเตอร์ ใจความของมาตรการอบรมเลี้ยงดูแบบเฮลิคอปเตอร์จะมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเอาใจใส่ของพ่อแม่ผู้ปกครอง แต่เป็นการเอาใจใส่ที่เกินความพอดี และเพิ่มเติมเนื้อหาของการมีหน้าที่ปกป้องไม่ให้ลูกต้องพบกับความยากลำบาก โดยเป็นมาตรการที่ให้ลูกประเมินการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่ตามการรับรู้ของตน เมื่อพิจารณาข้อกระทงในมาตรการอบรมเลี้ยงดูอย่างใส่ใจเป็นมาตรการที่ให้ผู้ปกครองประเมินการอบรมเลี้ยงดูของตนเอง มีลักษณะที่สอดคล้องและต่อยอดจากมาตรการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ แต่มีเนื้อหาที่เฉพาะเจาะจง ลงรายละเอียดในการเลี้ยงดูมากขึ้น เช่น การรับรู้อารมณ์ความรู้สึก ความคิดและความเป็นอยู่ของลูก สามารถบอกได้ว่าลูกมีความกังวลหรือไม่จากการสังเกตพฤติกรรมของลูก เล่นสนุกกับลูก มีความมั่นใจในการรับมือกับการอบรมเลี้ยงดู รวมถึงรู้เท่าทันอารมณ์ของตนเอง คอยดูแลให้กำลังใจลูกในยามที่ลูกประสบความยากลำบาก ใช้เหตุผลในการอบรมเลี้ยงดู สื่อสารอารมณ์ความรู้สึกของตัวพ่อแม่เองให้ลูกรับรู้ และรับฟังลูก เป็นต้น เมื่อตรวจสอบข้อกระทงในมาตรมิติทางบวก 3 มิติ ซึ่งเป็นมาตรการที่ให้พ่อแม่ผู้ปกครองเป็นผู้ประเมิน มิติการให้ความอบอุ่น จะเน้นเรื่อง การมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับลูก การมีเวลาคุณภาพร่วมกัน และการเข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของลูก มิติการมีแบบแผน คือ มีการระบุความคาดหวังที่พ่อแม่มีต่อลูกให้ชัดเจน และช่วยแนะแนวทางในการแก้ปัญหาให้ลูก และมิติการให้อิสระ คือ การเปิดโอกาสให้ลูกได้แสดงความคิดเห็นและอารมณ์ความรู้สึกของตน และ การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มข้น สะท้อนการอบรมเลี้ยงดูลูกตามวัฒนธรรมอเมริกัน ที่เน้นเนื้อหา การสร้างเสริมพัฒนาการของลูกเริ่มตั้งแต่อายุในครรภ์มารดา การสนับสนุนลูกทางการศึกษา มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับลูกผ่านการเล่น ให้ลูกและความต้องการของลูกเป็นศูนย์กลางของครอบครัว

จากการพิจารณาข้อกระทงต่าง ๆ ในมาตรการอบรมเลี้ยงดูเหล่านี้ เห็นได้ว่ามาตรการอบรมเลี้ยงดูอย่างใส่ใจ มาตรการมิติทางบวก 3 มิติ (ได้แก่ มิติการให้ความอบอุ่น มิติการมีแบบแผน และมิติการให้อิสระ) และการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มข้น มีเนื้อหาที่ค่อนข้างสอดคล้องกับมาตรการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ โดยมีการต่อยอดใส่รายละเอียดที่เฉพาะเจาะจงเพิ่มขึ้น ส่วนมาตรการอบรมเลี้ยงดูแบบเฮลิคอปเตอร์ เป็นการใส่ใจจนเกินพอดี และมีลักษณะที่แตกต่างกับมาตรวัดอื่น ๆ ในกลุ่มนี้อย่างชัดเจนคือ การปกป้องช่วยเหลือไม่ให้ลูกได้มีโอกาสลองผิดลองถูก หรือลองได้เผชิญปัญหาด้วยตนเอง

2. มาตรการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม (authoritarian parenting) กับมาตรการรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูอื่น ๆ เมื่อเปรียบเทียบกับมาตรการอบรมเลี้ยงดูแบบเฮลิคอปเตอร์ พบว่า ใจความของมาตรมีความสอดคล้องอย่างมากกับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม เพราะมีใจความที่สะท้อนการรับรู้ของลูกว่าพ่อแม่ของตนก้าวท้าวชีวิตส่วนตัว ควบคุมกำหนดทางเดินชีวิตให้ตน ตัดสินใจแทน แก้ปัญหาให้ ตามติดไปทุกที่ และแสดงออกว่าไม่เชื่อมั่นในความสามารถและการตัดสินใจของลูก ข้อกระทงทางลบบางส่วนในมาตรการอบรมเลี้ยงดูอย่างใส่ใจมีเนื้อหาที่แสดงถึงการไม่ใส่ใจรับฟังและรับรู้ความคิดความรู้สึกของลูก หรือ การที่พ่อแม่รู้สึกทำใจลำบากที่ต้องเห็นลูกเติบโตสามารถทำอะไรได้ด้วยตนเอง ก็มีใจความที่สอดคล้องกับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม มาตราในมิติทางลบ ในมิติการบีบบังคับ มีข้อกระทงที่แสดงถึง

การชู้ตะคอกเพื่อให้ลูกทำอย่างที่ต้องการ การไม่ยอมให้ลูกทำอย่างที่ลูกต้องการ การต้องรับมือกับลูกที่เถียงกลับหรือแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ความต้องการมีอำนาจเหนือลูก ซึ่งก็สะท้อนถึงการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมเช่นกัน

3. มาตรการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ (permissive parenting) กับมาตรการรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูอื่น ๆ เมื่อเทียบกับข้อกระทงมาตรอื่น ๆ มีเพียงข้อกระทง 1 ข้อ ในมาตรมิติทางลบอย่างมีความรุนแรงไว้ระเบียบที่มีใจความแสดงถึงการที่พ่อแม่ยอมปล่อยให้ลูกทำในสิ่งที่พ่อแม่ก็รู้ว่าไม่ควร ซึ่งสะท้อนถึงการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ

4. มาตรการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง (uninvolved parenting) กับมาตรการรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูอื่น ๆ ข้อกระทงทางลบในมาตรการอบรมเลี้ยงดูอย่างใส่ใจ มีเนื้อหาที่ค่อนข้างสอดคล้องกับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งในแง่ที่พ่อแม่ไม่มีสมาธิในการรับฟังลูก หรือแม้แต่งานหรือทำสิ่งอื่นจนไม่ได้ยินสิ่งที่ลูกพูด ทำกิจกรรมกับลูกแบบไม่สนใจหรือออกไปที่ นอกจากนี้ ข้อกระทงในมิติการปฏิเสธก็มีคุณลักษณะที่สอดคล้องกับการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้งอย่างชัดเจน มีข้อกระทงที่แสดงถึงการไม่รู้จักรักลูก ทำให้รักลูกได้ยาก รู้สึกเป็นภาระที่ต้องเลี้ยงลูก และไม่มีเวลาให้ลูก ในทางกลับกัน ในมาตรการอบรมเลี้ยงดูแบบเฮลิคอปเตอร์ จะมีเนื้อหาที่แสดงถึงการอบรมเลี้ยงดูแบบที่เป็นตัวตรงข้ามของการอบรมเลี้ยงดูแบบทอดทิ้ง คือการมีส่วนร่วมกับลูกอย่างมากเกินพอดี (overinvolved) ไม่ยอมให้ลูกประสบความสำเร็จ ทำงานและทำกิจกรรมต่าง ๆ ของลูกแทนที่จะให้ลูกทำด้วยตนเอง ก้าวถ่วงเรื่องเรียน เรื่องเพื่อน เรื่องอาชีพ แก้ปัญหาชีวิตต่าง ๆ ให้ลูก

นอกจากที่มาตรการอบรมเลี้ยงดูอื่น ๆ จะมีใจความที่ใกล้เคียงกับมาตรการอบรมเลี้ยงดูรูปแบบต่าง ๆ ที่เสนอโดย Baumrind แล้ว ยังมีใจความอื่นที่เพิ่มเติมต่อยอดอีกด้วย ได้แก่ ในมาตรการอบรมเลี้ยงดูอย่างใส่ใจจะมีเนื้อหาที่แสดงถึงการที่พ่อแม่ใช้สติในการรับฟังลูก การสงบสติอารมณ์เมื่อลูกทำให้พ่อแม่หงุดหงิด ไม่ด่วนสรุปพฤติกรรมของลูก เข้าใจที่มาที่ไปของพฤติกรรมลูก รู้เท่าทันอารมณ์ของตัวเองพ่อแม่เอง ใส่ใจอารมณ์ของลูก ประเมินการเลี้ยงดูของตนเองในการเป็นพ่อแม่ ให้อภัยตัวเองได้เมื่อทำไม่ถูกต้อง และในมาตรการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มข้นที่มีการกล่าวถึง การเป็นพ่อแม่ คือ การทำงานหนักในการดูแลลูก การทุ่มเวลาให้กับลูกมากกว่าให้ตนเอง และการเป็นพ่อแม่ที่ร่วมกันอบรมเลี้ยงดูลูก ความภูมิใจที่ได้เป็นพ่อแม่ และการรักลูกโดยไม่มีเงื่อนไข เป็นต้น

การอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์สังเคราะห์งานวิจัยและมาตรวัดที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูนั้น สามารถสรุปข้อค้นพบได้ทั้งหมด 3 ประเด็น ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดู มีทั้งการอบรมเลี้ยงดูที่มีคุณลักษณะทางบวกและทางลบ ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูทางบวกนั้นมีแนวโน้มที่จะช่วยให้เด็กมีความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง (Duncan, 2007) ไม่ค่อยมีปัญหาทางด้านพฤติกรรม (Parent & Forehand, 2017) และไม่ค่อยมีปัญหาทางด้านอารมณ์ ความซึมเศร้า (Rudolph & Zimmer-Gembeck, 2014) ในทางกลับกันการอบรมเลี้ยงดูทางลบมีแนวโน้มที่จะทำให้เด็กมีสุขภาวะที่ต่ำ (LeMoyne & Buchanan, 2011) หรืออาจจะมีปัญหาทางด้านพฤติกรรม เช่น ขาดทักษะบางอย่างในการแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง (Odenweller et al., 2014) และมีความพึงพอใจในชีวิตต่ำ (Schiffman et al., 2014) โดยสามารถสรุปการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบต่าง ๆ ที่งานวิจัยนี้ได้ศึกษามาเป็นดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 2

การจัดกลุ่มการอบรมเลี้ยงดูในทางบวกและทางลบ

การอบรมเลี้ยงดูทางบวก	การอบรมเลี้ยงดูทางลบ
การอบรมเลี้ยงดูอย่างเอาใจใส่	การอบรมเลี้ยงดูแบบเฮลิคอปเตอร์
การอบรมเลี้ยงดูแบบมีตบวง (ความอบอุ่น การมีแบบแผน และการให้อิสระ)	การอบรมเลี้ยงดูแบบมีตบวง (การปฏิเสธ ความรุนแรง ไร้ระเบียบ และการบีบบังคับ)
การอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มข้น	
การอบรมเลี้ยงดูแบบมีส่วนร่วม	
การอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยให้เรียนรู้	
การอบรมเลี้ยงดูแบบองค์รวม	

อย่างไรก็ดี จากการทบทวนวรรณกรรมผู้วิจัยพบว่า การอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเสียเป็นรูปแบบที่ไม่สามารถแบ่งได้อย่างชัดเจนว่าเป็นการอบรมเลี้ยงดูทางบวกหรือทางลบ เพราะการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบเสียมีทั้งทางบวกและทางลบกล่าวคือ เป็นรูปแบบที่อบรมเลี้ยงดูด้วยความใส่ใจซึ่งเป็นลักษณะทางบวก แต่เมื่อลูกมีพฤติกรรมที่ขัดใจพ่อแม่ พ่อแม่จะใช้อำนาจในการบังคับลูก ซึ่งลักษณะนี้เป็นรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูทางลบ ดังนั้น จึงต้องทำการศึกษาเพิ่มเติมในงานวิจัยต่อไป เพื่อหาข้อสรุปเกี่ยวกับข้อดีข้อเสียของรูปแบบการเลี้ยงดูต่าง ๆ รวมถึงพิจารณาระดับความเข้มข้น ความถี่ การแสดงออก และการสื่อสารของพ่อแม่และลูกประกอบด้วย

2. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบต่าง ๆ มีความเชื่อมโยงหรือต่อยอดจากแนวคิดรูปแบบการอบรมเลี้ยงดู 3 รูปแบบที่ Baumrind (1971) ได้นำเสนอไว้ ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ การอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม และการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจ ดังนี้

2.1 ความสัมพันธ์ของการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่กับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูอื่น ๆ ซึ่งการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการอบรมเลี้ยงดูอย่างใส่ใจ (McCaffrey et al., 2017) เนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูทั้ง 2 รูปแบบนี้ พ่อแม่ผู้ปกครองให้ความใส่ใจและให้ความสำคัญในตัวลูก นอกจากนี้ English (2016) ได้อธิบายว่าการอบรมเลี้ยงดูแบบปล่อยให้เรียนรู้ มีแนวคิดที่ว่าผู้ปกครองมีหน้าที่สอนทักษะในการดูแลตนเองแก่ลูกของตน และปล่อยให้พวกเขาได้มีประสบการณ์ในโลกภายนอกด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องในการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ในส่วนที่ผู้ปกครองแนะแนวทางให้เด็กได้เรียนรู้ในการดูแลตนเอง

2.2 ความสัมพันธ์ของการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูอื่น ๆ จากงานวิจัยของ LeMoyné and Buchanan (2011) พบว่า การอบรมเลี้ยงดูแบบเฮลิคอปเตอร์ มีคุณลักษณะคล้ายกับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมตามรูปแบบของ Baumrind โดยพ่อแม่มักจะเข้ามาทักทายเรื่องราวของลูกมากเกินไป ไม่มีความยืดหยุ่นในการเปิดโอกาสให้ลูกได้ตัดสินใจเอง แต่ในทางกลับกัน การอบรมเลี้ยงดูอย่างใส่ใจมีความสัมพันธ์ทางลบกับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุม (McCaffrey et al., 2017) เพราะการอบรมเลี้ยงดูอย่างใส่ใจนั้นพ่อแม่จะพยายามเข้าใจลูกอย่างไม่ตัดสิน

2.3 ความสัมพันธ์ของการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจกับรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูอื่น ๆ การเลี้ยงดูแบบปล่อยให้เรียนรู้มีคุณลักษณะที่แตกต่างจากรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจอย่างสิ้นเชิง เพราะการอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจเป็นการอบรมเลี้ยงดูแบบไม่กำหนดขอบเขต ผู้ปกครองไม่มีการเรียกร้องหรือควบคุมพฤติกรรมซึ่งไม่ส่งผลดีให้กับเด็ก แต่การอบรมเลี้ยงดูแบบตามใจนั้นเป็นลักษณะที่ผู้ปกครองต้องการเป็นเพื่อนกับเด็กมากกว่า เพื่อที่จะเป็นการส่งเสริมให้เขาเติบโต (Lascala, 2019)

จากข้อค้นพบนี้ ผู้วิจัยเห็นว่าในงานวิจัยที่ทำการศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับบริบทครอบครัวและพัฒนาการเด็กที่สัมพันธ์กับรูปแบบการเลี้ยงดูประเภทต่าง ๆ ยังสามารถนำมาตรึงการเลี้ยงดูตามแนวคิดของ Baumrind ที่มีอยู่เดิมมาใช้ในงานวิจัยได้ เนื่องจากแนวคิดนี้และมาตรวัดที่ใช้มีเนื้อหาที่ครอบคลุมรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูอย่างกว้าง ๆ ที่มีคุณลักษณะที่เป็นสากล สามารถใช้ได้หลากหลายบริบทวัฒนธรรม แต่หากงานวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาเปรียบเทียบการเลี้ยงดูที่มีคุณลักษณะเฉพาะ เช่น การทุ่มเทเวลาเงินทองของพ่อแม่ อย่างในการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด การตั้งความคาดหวังและการมุ่งความสำเร็จของลูกโดยไม่สนใจกระบวนการการเรียนรู้และเติบโตของเด็ก อย่างในการอบรมเลี้ยงดูแบบเฮลิคอปเตอร์ หรือหากต้องการศึกษารูปแบบการเลี้ยงดูที่มีคุณลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรม เช่น การเลี้ยงดูแบบไทย ก็ควรต้องมีการศึกษาด้วยการทบทวนวรรณกรรมและข้อกระทงของมาตรต่าง ๆ ที่มีในงานวิจัยที่ผ่านมา รวมถึงพิจารณาพัฒนาข้อกระทงเพิ่มเติม และทำการวิจัยเก็บข้อมูลเพื่อทดสอบคุณภาพมาตรวัดและความสอดคล้องของบริบทวัฒนธรรม

3. ถึงแม้ว่างานวิจัยที่แสดงถึงการอบรมเลี้ยงดูในรูปแบบอื่น ๆ ที่อาจสะท้อนนัยทางวัฒนธรรมของแต่ละพื้นที่ ยังมีไม่มากนัก แต่จากที่คณะผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมบางส่วนมานั้น พบประเด็นที่น่าสนใจอยู่ 2 ประการ คือ (1) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูในพื้นที่ต่าง ๆ นั้น มีการรวมหลายรูปแบบของการอบรมเลี้ยงดูเข้าไว้ด้วยกัน แล้วเพิ่มเติมคุณลักษณะที่เฉพาะเจาะจงในพื้นที่นั้น ๆ เช่น การอบรมเลี้ยงดูแบบเสียของพ่อแม่ผู้ปกครองเชื้อสายจีน เป็นการผสมผสานการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่กับการอบรมเลี้ยงดูแบบควบคุมเข้าด้วยกัน (2) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของแต่ละพื้นที่มีการปรับเปลี่ยนตามบริบทของสังคมแวดล้อม เช่น ถึงแม้ว่าจะเป็นบุคคลที่อยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกาเหมือนกัน แต่ก็อาจไม่ได้มีรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเหมือนกัน พ่อแม่ผู้ปกครองบางครอบครัวอาจจะมีความนิยมที่ว่า ตนจะคัดเลือกสิ่งที่ดีที่สุดให้กับลูกจึงพัฒนารูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มงวด แต่ในบางกลุ่มก็อาจจะมีการลดระดับความเข้มงวดลงโดยใส่มิติในเรื่องการให้อิสระมากขึ้น จนพัฒนามาเป็นรูปแบบปล่อยให้เรียนรู้

จากข้อค้นพบนี้ หากพิจารณาในบริบทสังคมไทย ที่มีความแตกต่างหลากหลายในแนวคิดเรื่องการอบรมเลี้ยงดูตามบริบทสังคม เช่น ครอบครัวไทยเชื้อสายจีน ครอบครัวที่อาศัยอยู่ในเขตเมือง ครอบครัวที่อาศัยนอกเขตเมือง เป็นต้น และประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับ เช่น การรับรู้ถึงการรัก การสนับสนุนจากพ่อแม่ การได้รับประสบการณ์ความขัดแย้งในครอบครัว เป็นต้น คณะผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตไว้ว่า อาจสะท้อนการผสมผสานของการอบรมเลี้ยงดูหลากหลายรูปแบบเข้าด้วยกัน คือ

1. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูของ Baumrind ในแต่ละครอบครัวจะมีระดับการอบรมเลี้ยงดูที่สะท้อนมิติการยอมรับและตอบสนองความรู้สึกเด็ก (responsive/warm) และมิติการควบคุมหรือการกำหนดความคาดหวังจากพ่อแม่

(control/demand) มากน้อยแตกต่างกันไป ซึ่งแสดงถึงการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ แบบควบคุม แบบตามใจ หรือแบบทอดทิ้ง

2. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเข้มข้นที่พ่อแม่จัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ลูกเรียนเสริมพิเศษนอกเหนือจากเวลาเรียน ในโรงเรียนตามปกติ ในเวลาหลังเลิกเรียน หรือวันหยุดสุดสัปดาห์

3. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเสีย ซึ่งอาจเป็นอิทธิพลจากวัฒนธรรมจีนในหลายประเทศทั่วโลก อาจพบได้ในกลุ่มครอบครัวชาวไทยที่มีเชื้อสายจีน

4. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูแบบเฮลิคอปเตอร์ที่พ่อแม่ผู้ปกครองทำการบ้าน ทำงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ แทนลูก หรือจ้างบุคคลมาทำสิ่งต่าง ๆ ให้ลูก เพื่อให้ลูกได้ผลการเรียนที่ดี หรือคอยจัดการแก้ปัญหาให้ลูก ไม่ให้ลูกต้องพบกับความผิดหวัง และความยากลำบาก

5. รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูอย่างใส่ใจ ซึ่งมีใจความใกล้เคียงกับการอบรมเลี้ยงดูแบบเอาใจใส่ โดยเพิ่มการใช้สติในการรู้เท่าทันอารมณ์ตนเองและลูกมาร่วมด้วย

ทั้งนี้ หากมีการศึกษาและพัฒนามาตรวัดการอบรมเลี้ยงดูที่สะท้อนรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูเหล่านี้ในบริบทไทยก็น่าจะช่วยให้ผู้วิจัยได้เข้าใจคุณลักษณะที่สอดคล้องกับรูปแบบที่ผ่านมาและคุณลักษณะเฉพาะของพ่อแม่ผู้ปกครองไทยได้

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากที่ผ่านมา นักจิตวิทยา นักวิจัย และนักทฤษฎีหลายคนได้นำเสนอรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูใหม่ ๆ ที่นอกเหนือไปจากรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่นำเสนอโดย Baumrind (1971) รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูต่าง ๆ เหล่านี้อาจสะท้อนการเปลี่ยนแปลงของสังคม วัฒนธรรม และความท้าทายที่เด็กและผู้ปกครอง/ผู้เลี้ยงดูอาจต้องเผชิญ อย่างไรก็ตาม การจัดหมวดหมู่รูปแบบการอบรมเลี้ยงดูต่าง ๆ ให้อยู่ในกรอบแนวคิดเดียวกันจะเป็นความท้าทายที่สำคัญของนักจิตวิทยาที่ต้องการจะยกระดับการศึกษาวิจัยรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูให้ครอบคลุมและทันสมัย การรวบรวมข้อมูลรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูต่าง ๆ และการใช้เทคนิคทางสถิติและการวิเคราะห์ข้อมูล เช่น Multidimensional Scaling (Carroll, 1980) หรือการวิเคราะห์ความสมนัย (correspondence analysis) อาจเป็นขั้นตอนที่สำคัญสำหรับการทำความเข้าใจความเหมือน/ความต่างระหว่างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูต่าง ๆ และการระบุโครงสร้างรูปแบบการอบรมเลี้ยงดูที่ตอบโจทย์สังคมในยุคใหม่มากขึ้น

Reference

- Alizadeh, S., Talib, M. B. A., Abdullah, R., & Mansor, M. (2011). Relationship between parenting style and children's behavior problems. *Asian social science*, 7(12), 195-200. <https://doi.org/10.5539/ass.v7n12p195>.
- Baumrind, D. (1965). Parental control and parental love. *Children*, 12, 230-234.
- Baumrind, D. (1971). Current patterns of parental authority. *Developmental Psychology*, 4(1), 1-103. <https://doi.org/10.1037/h0030372>.

- Bendixsen, S., & Danielsen, H. (2019). Other people's children: Inclusive parenting in a diversified neighbourhood in Norway, *Ethnic and Racial Studies*, 42(7), 1130-1148. <https://doi.org/10.1080/01419870.2018.1478111>.
- Bolghan-Abadi, M., Kimiaee, S. A., & Amir, F. (2011). The relationship between parents' child rearing styles and their children's quality of life and mental health. *Psychology*, 2(3), 230-234. <https://doi.org/10.4236/psych.2011.23036>.
- Bradley-Geist, J. C., & Olson-Buchanan, J. B. (2014). Helicopter parents: An examination of the correlates of over-parenting of college students. *Education+ Training*, 56(4), 314-328.
- Carroll, J. D. (1980). Multidimensional scaling. *Annual Review of Psychology*, 31, 607-649.
- Charoenjit, S., & Ngernlangtawee, D. (2021). The association between parenting styles and behavioral problems in children. *Vajira Medical Journal: Journal of Urban Medicine*, 65, 53-62. <http://dx.doi.org/10.14456/vmj.2021.52>. (in Thai)
- Davis, H. E., & Cashdan, E. (2020). You don't have to know where your kids are, just where they aren't: Exploring free-range parenting in the Bolivian Amazon. *Parents and caregivers across cultures*, 59-74. https://doi.org/10.1007/978-3-030-35590-6_5.
- De Bruin, E. I., Zijlstra, B. J., Geurtzen, N., van Zundert, R. M., van de Weijer-Bergsma, E., Hartman, E. E., Nieuwesteeg A. M., Duncan, L.G. & Bögels, S. M. (2014). Mindful parenting assessed further: Psychometric properties of the Dutch version of the Interpersonal Mindfulness in parenting scale (IM-P). *Mindfulness*, 5(2), 200-212. <https://doi.org/10.1007/s12671-012-0168-4>.
- Duncan, L. G. (2007). *Assessment of mindful parenting among parents of early adolescents: Development and validation of the Interpersonal Mindfulness in parenting scale*. The Pennsylvania State University.
- Duncan, L.G., Coatsworth, J. D., & Greenberg, M.T. (2009). A model of mindful parenting: Implications for parent-child relationships and prevention research. *Clinical Child & Family Psychology Review*, 12(3), 255-270.
- English, R. (2016, May 25). From tiger to free-range parents—what research says about pros and cons of popular parenting styles. *The conversation*. <https://theconversation.com/from-tiger-to-free-range-parents-what-research-says-about-pros-and-cons-of-popular-parenting-styles-57986#:~:text=Pros%3A%20Raising%20a%20child%20in,anxiety%20and%20poor%20social%20skills>.
- Flamm, E. S., & Grolnick, W. S. (2013). Adolescent adjustment in the context of life change: The supportive role of parental structure provision. *Journal of adolescence*, 36(5), 899-912. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2013.07.006>.

- Hurley, K.D., Huscroft-D'Angelo, J., Trout, A., Griffith, A., & Epstein, M. (2014). Assessing parenting skills and attitudes: A review of the psychometrics of parenting measures. *Journal of Child and Family Studies*, 23(5), 812–823. <https://doi.org/10.1007/s10826-013-9733-2>.
- Jatukannyaprateep, P., Suraseth, C., & Wintachai, J. (2015). The synthesis of indicators and parenting behaviors in each parenting dimension based on schaefer's concept. *An Online Journal of Education*, 10(4), 495–509. Retrieved from <https://so01.tci-thaijo.org/index.php/OJED/article/view/35694>. (in Thai)
- Kim, S. Y. (2013). Defining tiger parenting in Chinese Americans. *Human Development*, 56(4), 217–222. <https://doi.org/10.1159/000353711>.
- Lascala M. (2019, Mar 14). Everything you need to know about the free-range parenting method. *Good housekeeping*. <https://www.goodhousekeeping.com/life/parenting/a26824973/free-range-parenting/>.
- LeMoyne, T., & Buchanan, T. (2011). Does “hovering” matter? Helicopter parenting and its effect on well-being, *Sociological Spectrum*, 31(4), 399–418. <https://doi.org/10.1080/02732173.2011.574038>.
- Liss, M., Schiffrin, H. H., Mackintosh, V. H., Miles-McLean, H., & Erchull, M. J. (2013). Development and validation of a quantitative measure of intensive parenting attitudes. *Journal of Child and Family Studies*, 22(5), 621–636. <https://doi.org/10.1007/s10826-012-9616-y>.
- Maccoby, E.E., & Martin, J.A. (1983). Socialization in the context of the family: Parent–child interaction. *Handbook of Child Psychology: Socialization, Personality and Social Development*, 4, 1–101.
- McCaffrey, S., Reitman, D., & Black, R. (2017). Mindfulness in Parenting Questionnaire (MIPQ): Development and validation of a measure of mindful parenting. *Mindfulness*, 8(1), 232–246. <https://doi.org/10.1007/s12671-016-0596-7>.
- Moreira, H., Gouveia, M. J., & Canavarro, M. C. (2018). Is mindful parenting associated with adolescents' well-being in early and middle/late adolescence? The mediating role of adolescents' attachment representations, self-compassion and mindfulness. *Journal of Youth and Adolescence*, 47(8), 1771–1788. <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/29392524/>.
- Odenweller, K. G., Booth-Butterfield, M., & Weber, K. (2014). Investigating helicopter parenting, family Environments, and Relational outcomes for millennials, *Communication Studies*, 65(4), 407–425. <https://doi.org/10.1080/10510974.2013.811434>.
- Padilla-Walker, L. M., & Nelson, L. J. (2012). Black hawk down? Establishing helicopter parenting as a distinct construct from other forms of parental control during emerging adulthood. *Journal of adolescence*, 35(5), 1177–1190. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2012.03.007>

- Parent, J., & Forehand, R. (2017). The Multidimensional Assessment of Parenting Scale (MAPS): development and psychometric properties. *Journal of Child and Family Studies*, 26(8), 2136-2151. <https://doi.org/10.1007/s10826-017-0741-5>.
- Rahmawati, S. W. (2016). Holistic Parenting: Contribution Islamic parenting in preventing school bullying in Jakarta, Indonesia. *Journal of Education and Social Science*, 5(2), 82-85.
- Rudolph, J., & Zimmer-Gembeck, M. J. (2014). Parent relationships and adolescents' depression and social anxiety: Indirect associations via emotional sensitivity to rejection threat. *Australian Journal of Psychology*, 66(2), 110-121. <https://doi.org/10.1111/ajpy.12042>.
- Schaefer, E. S. (1959). A circumplex model for maternal behavior. *Journal of Abnormal and Social Psychology*, 59, 226-235. <https://doi.org/10.1037/h0041114>.
- Schiffrrin, H. H., Yost, J. C., Power, V., Saldanha, E. R., & Sendrick, E. (2019). Examining the relationship between helicopter parenting and emerging adults' mindsets using the consolidated helicopter parenting scale. *Journal of Child and Family Studies*, 28(5), 1207-1219. <https://doi.org/10.1007/s10826-019-01360-5>.
- Schiffrrin, H. H., Liss, M., Miles-McLean, H., Geary, K. A., Erchull, M. J., & Tashner, T. (2014). Helping or hovering? The effects of helicopter parenting on college students' well-being. *Journal of child and family studies*, 23(3), 548-557. <https://doi.org/10.1007/s10826-013-9716-3>.
- Segrin, C., Wosidlo, A., Givertz, M., Bauer, A., & Taylor, M. M. (2012). The association between over-parenting, parent-child communication, and entitlement and adaptive traits in adult children. *Family Relations*, 61, 237-252. <https://doi.org/10.1111/j.1741-3729.2011.00689.x>.
- Skinner, E., Johnson, S., & Snyder, T. (2005). Six dimensions of parenting: A motivational model. *Parenting: Science and practice*, 5(2), 175-235. https://doi.org/10.1207/s15327922par0502_3.
- Wongkongdej, W. (2004). *Attitudes toward help-seeking and self-regulation learning of secondary school students with different parenting styles* [Master thesis, Chulalongkorn University]. <http://cuir.car.chula.ac.th/bitstream/123456789/68/3/Weeranuch.pdf>. (in Thai)